

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel.</p>	<p>Kiadóhivatál: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők. Nyiltér petit sora 60 fillér.</p>
---	---	---

Polgári iskola vagy főgimnázium?

Lapunk múlt évi számában elmondottuk, hogy mióta a polgári iskolákat Eötvös József báró minisztersége alatt, Csengery Antal közoktatásügyi, akkor még miniszteri tanácsos Magyarországon életbe léptette, minduntalan felmerül a kérdés, hogy tulajdonképpen két középiskolával szemben mire jó ez a sokak által sem nem hal, sem nem husnak csufolt polgári iskola?

Az igazat megvallva azok ellen az érvek ellen, melyek a polgári iskolát két középiskolával: a gimnáziummal és reáliskolával szemben feleslegesnek mondják, elfogadható, hathatós ellenérveket a tanügyi írók ez ideig nem hoztak fel.

Igy p. o. a «Magyar Szó» a múlt évben egész cikksorozatot hozott «Egy szerencsétlen iskola» cím alatt, melyben kézzelfogható adatokkal iparkodott bebizonyítani, hogy a polgári iskola a mai szervezetével nem csak, hogy felesleges intézmény, hanem káros is, amennyiben azok, akik a polg. isk.

IV-ik, vagy VI-ik osztályát elvégzik rosszabb körülmények közé jutnak, mint ha csak az elemi iskola IV-ik osztályát végezték volna el, vagyis azt akarta a cikkíró bebizonyítani, hogy az a tanuló, aki a polgári iskolában akár négy, akár hat évet tölt el, annyi évet lop el az életéből.

Hát sajnálattal kell be vallanom, hogy a nevezett lap cikkírójának nagy részben igaza van. A polgári iskola, amint ma szervezve van, fenn nem állhat, de meg amint ma szervezve van, annak a célnak, a mely célra boldog emlékü Eötvös József báró és Csengeri Antal létesítették, meg nem felel. Tény az, hogy az a polgári iskola ma csakugyan sem nem hal, sem nem hus, mert úgy lebeg a két középiskola között, mint Mohamed koporsója.

Hát most az a kérdés, hogy miként kellene ezen a nagy bajon segíteni?

Mert nagy baj ám az a Csongrádon lakó szülőkre, hogy ha gyermekeiket taníttatni akarják, akkor kénytelenek elvinni őket a szomszéd városokba, ahol fizetni kell

érettök, holott ha itthon Csongrádon lenne egy főgimnázium, elvégezhetnék közép iskoláikat, s érettségi bizonyítványt kaphatnának anélkül, hogy a szülei háznál megéreznék azt a költséget, amibe az ő ellátásuk kerülne. Most ugyanis, ha a csongrádi szülő nem akarja, hogy fiából iparos legyen — s nem képes elküldeni fiát más városba ahol főgimnázium van: akkor csak egy pálya áll nyitva a fia előtt, az hogy fiából néptanító legyen, ha felveszik ingyen ellátásra valamelyik tanítóképezdébe, különben fizetni kell ezért is.

Igy azonban oda jutunk immár, hogy Csongrádon magában is annyi a tanítójelölt, hogy utóljára itt is bekövetkezik az az állapot, hogy majd nem kapnak megfelelő állást azok, akik ezt a pályát végzik, utóljára is nem lehet mindenkinek hajlama a tanítói pályára.

A dolog tehát így, ahogy ma van, határozottan káros a szülőkre és az ifjuságra.

Az előjáróság úgy akart ezen a dolgon segíteni, hogy 6 osztályra kívánta emelni a 4 osztályu polg. iskolát. Ez még nevetségesebb eljá-

T Á R C A.

Aratás.

Sik rónán, a nyílt mezőkön,
Fönn, a magas hegytetőkön,
És hegyeknek az oldalán,
Hol a buza kalásza leng,
Százereknek kaszája peng,
S csak aratót látni csupán.

A sok dolgos, kerges kezek,
Oh, mily fürgék, mily ügyesek!
A szép buzát rendre vágják;
Daczolnak a nap hevével,
Hogy ellásák jó kenyérrrel
A földteke éhes hadát.

S elfeledik önmagukat,
Hogy nincs bére szorgalmuknak,
Részük csak a nyomor, inség;
Levágják a buzát, gabnát
És éheznek egy éven át.
Mért folyik hát a veríték?

Oh, ha tudnám, hogy az Égben.
Fönn, magasan van egy Isten:

És ha tudnám, hogy meghallgat,
Azt kérném, hogy ne veríték
Folyjon, hanem gyémánt, gyöngy-ék,
A munkáson, a ki arat.

Sándor Endre.

Vallomás.

Szeretlek még mindig, örültem szeretlek,
Örök rabja vagyok csábító lényednek.
Azt hívém, kitépem szivemből emléked,
S lépten-nyomon kísér csalfa, csábos képed.

Nem tudlak feledni. Éjjel nappal látlak,
Lefesti a lelkem nevető orczádat.
S a míg a szivemet bánat tépi, marja,
Üdvözt tán téged, egy hazugnak szava.

Ha majd engem kikísérnek,
Pihenésre, nyugalomra.
Ne sirjatok, ne ejtsetek
Fájó könnyet sirhalmomra.

Zengjetelek egy dalt felettem,
Amint én is zengtem hajdan,
Ugy is eleget könyeztem,
Ugy is sokat, sokat sirtam.

N—r A—r.

Eugénia császárné gyűrűje.

A francia forradalom végóráit élte, midőn 1794. július 3-án a Luxemburg kastély legsötétebb börtöneinek egyikében egy még fiatal nő ült, kisirt szemekkel és fejét gondolkozva nyugtató könyökén. E szerencsétlen fogoly nőben az ugyane napon özvegygyé lett Beanharnais Jozephinra ismerünk. Czellájának köves padlóján hevert még Beanharnais ezredesnek könnyekkel áztatott levele, melyben, mielőtt a vérszomjas nyaktilló elé lépett volna bucsut vett nejétől.

E szerencsétlen nő büne csak abból állt, hogy férjét meg akarta menteni s ez elég volt arra, hogy az ő feje is hóhér kezére jusson. De ő már elszánta magát; hiszen megismerhette már a borzasztót. Holnapután, talán már holnap ugyanis vége mindennek.

És rögtön, mintha nem akarná elszalasztani a kedvező alkalmat lehuzta ujjáról anyja gyűrűjét s sókokkal halmozta el, könnyekkel szemében felkiáltott:

— Neked nem szabad a hóhér kezei közé jutnod! Nem, neked nem szabad. Találkozik még egy kis helyecske számodra, hová elre jthettek!

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutus bajainál, ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után** ajánljatik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alantl ceggel legyen ellátva

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc).

rás lett volna, mert költséget okozott volna a községnek és államnak; de épen semmivel nem adott volna több jogot a tanulóknak, mint azt, hogy a polgári iskola elvégzése után tanítói pályára léphettek volna, mint ma, mikor 4 osztály elvégzése is elég erre.

Ha már a város belement volna a 2 osztály felállításába — akkor toldja meg még 2 osztállyal e tervét — és lesz egy főiskolája neki is, mint minden olyan városnak, amely haladni akar a korral.

Az nem ellenérv — hogy ott van közel Félegyházán és Szentesen; mert ott ingyen nem adnak szállást és élelmiszert a csongrádi fiuknak, aztán minden valamire való városnak legalább egy főiskolája van — a kis Szatmárnak és sok kisebb városnak, mint Csongrádnak, van főgimnáziuma is, ami csak előnyére van a lakosságnak.

Nem kell ezt magyarázni, hogy miért?

Sárospatak például tisztán ebből a főiskolából él, melyet egy nagylelkű honleány alapított.

Csongrád község nemsokára megkapja az ármentesítő kártérítést. Kövesse ezt a nemes példát, alapítsa meg a főiskolát, egy internátussal, a torontáli, temesmegyei, sváb fiúk befogadása céljából, amely eszméhez a nevezett vármegyék összes községei hozzá fognak járulni adományaikkal, ha erre őket felszólítjuk.

— **Az országos ipartanácsról.** Az országos ipartanács újra megkezdte működését. Ennek a testületnek, mely a közgazdaság és különösen az ipar terén működő gyakorlati férfiakból alakult, az a feladata hogy a kereskedelmi minisztert az ipar kormányzat és törvényelőkészítés terén mint tanácsadó és előkészítő fórum támogassa. Az ipartanács a Tisza-kormány lemondása óta beszüntette működését, Vörös László kereskedelemügyi miniszter — meglátogatta a tanács elnökét, Wekerle Sándort és felkérte, hogy a tanácsot hívja ismét össze, megszakitott működését kezdje meg és támogassa a miniszter nagyobb szabású ipari és kereskedelmi politikai terveiben és különösen

és széttekintve börtöne következtén, egy ingó követ vettek észre figyelmes szeméi. Jozephine felemelte s gyűrűjét az üregben fekvő porba rejtve, a követ ismét visszahelyezte.

De Jozephinet végzete nem vezeté pallós alá. Négy nappal később — Robespierre bukásával — megszűnt a rettentő vérengzés és a börtönök kinyitak. Jozephine szabad volt. Még alig folyt le két év a végtelenség tengerébe, mikor az ifju özvegy kezét egy, az első hadi dicsőség szárnyain társai fölé emelkedett tábornoknak: Bonaparte Napoleonnak nyujtá. Néhány héttel később tanuja lett azoknak a diadaloknak, melyeket férje mintegy hadisten ült meg Itáliában. Azután eljött Brumaire 16-ika. Bonaparte konzul lett és tartózkodási helyéül a luxembergi kastélyt választotta.

Most eszébe jutott Jozephinnak az elrejtett gyűrű. Egy emlékének tekintette, mely őt a multtal egybeköti. Bonaparte kísérté őt a börtönig. Csakhamar rábukantak a követre és Jozephine öröm kiáltással emel fel anyja gyűrűjét: e gyűrűt Napoleon jeggyűrűje mellé helyezé.

— folyt. köv. —

az állami kedvezéssel alapítandó gyárakra vonatkozó ajánlatok elbírálásába. Erre a működésre annál nagyobb szükség van, mert a kereskedelmi miniszteriumba az utóbbi időben feltűnő sok gyáralapítási ajánlat érkezik és ezeknek gyors elintézése Magyarországon meglehetősen élénk mozgalmat teremtene. Ezenkívül ugyancsak az ipartanácsra várna a kiviteli kereskedelem állami újjászervezése készítésében egy emlékirat megvitatása, melyet a kereskedelmi miniszter megbízásából Szerényi József miniszteri tanácsos készített. Készen van továbbá az új iparfejlesztési törvénytervezet, ugyancsak nemsokára az ipartanács elé kerülne a betegsegélyezésről és a baleset biztosításról szóló törvénytervezet. Wekerle Sándor kijelentette Vörös László miniszternek, hogy kérésének a legnagyobb készséggel tesz eleget és már legközelebb összehívja az ipartanács előkészítő bizottságát, mert neki is az a nézete, hogy a fontosabb ügyeket most alaposan elő kell készíteni, hogy mire a parlamenti viszonyok ismét helyre állnak, azoknak megvalósítása akadályokba ne ütközzék, a gyáralapításokra vonatkozó ajánlatokat pedig folyó ügyek gyanánt kell intézni, mert azok nem tűnnek késedelmet.

A nép kertje.

Van Csongrádnak egy igen értékes tulajdona: a népkert.

Más városokban a népkertre gondot fordítanak, kertész ápolja, műveli, s befektetéseket tesznek a telekre, hogy minél jövedelmezőbb legyen.

Csongrádnak van egy városi kertésze — de nem ő rá bízták, hanem egy csősz godozására bízták a kertet. Miért? Mert erre nincs pénze a városnak!

Nincs 40—50 frtja, amibe kerülne évente a szakértő kertész díjazása, a kert godozásáért!

Szomorú dolog. Nincs egy közvagyon godozására 40—50 frtja Csongrád városának? Hihetetlen! De ugyanakkor megtoldották évente 1200 koronával a fogyasztási adóbérelt kezelőnek fizetését, éppen akkor mikor a város ráfizetett.

Hadd lássa a finác, hogy nem smucig a magyar. Mikor aztán az új kezelő egy év alatt jövedelmezt csinált a fogyasztási adók beszédéből: akkor is megmutatta a közgyűlés, hogy tud gavallér lenni, s nem sajnálta 1050 korona jutalommal megdíjazni azokat, akik bizony nem szolgáltak rá; attól pedig aki becsületesen, hűségesen buzgólkodott, hogy hasznot huzzon a béreltől a városnak — attól levontak 1200 koronát az elődjének megállapított fizetéséből.

Ami pedig azt illeti, hogy micsoda befektetéseket tesz a város a népkert jövedelmezővé tétele iránt? arról jobb halgatni.

Nem egyszer panaszkodott a bérlő, hogy az a kulipintyó, amelyet tüzrendészet szempontból (s mert életveszélyes) rég le kellett volna bontani, nem alkalmas arra, hogy érette bért fizessenek és benne konyhát állítsanak.

De erre az előjáráságnak szintén az volt a válasza, hogy ennél sürgősebb teendője van.

Sürgősebb például, hogy a nagy iskola külső falát minden évben 400 koronáért kifestesse s erre dobja ki a pénzt.

Be is festik minden évben egyszer, de oly ügyesen, hogy rögtön lemossa az eső a festéket: holott ha jól befestének egyszer, — akkor 10 évig kellene, hogy eltartson a festés.

Bizony ilyen módon azután 100 percentes pótdadók mellett sem jut a népkerthez sem egy kérés díjára 40 forint, sem egy-két lócára 1—2 frtjával számítva 10—20 frt. Hát a világítás?

Arról ne is beszéljünk — mert akkor miből fogják egyik-másik tisztviselő külön érdemeit jutalmazni?

Mindezen gondolatok eszmeforrulását folytán abból az alkalomból jutottak eszünkbe, hogy L. Tóth István községi bíró ur, fizetését közcélokra szánta.

Most a 13 községi tűzoltó között osztotta szét.

Nekünk semmi szavunk sincs ahhoz, hogy mily célra fordítja ajándékát, csak sajnáljuk, hogy — ép ez a községi tűzoltóság lévén a legnagyobb luxus, a leghiábavalóbb költsékezés; a szegény adófizetők kárára — nem talált ennél nemesebb célt a bíró ur, amellyel nem tizenhárom, hanem 23.000 lakósnak háláját érdemelte volna ki.

Ilyen lenne a népkert, amely 23.000 embernek egyetlen üdülő helye, s az intelligenciának még csak gondolni sem lehet arra, hogy felkeresse — úgy el van az hanyagolva, mint egy ordító tanya, amelybe este félelmes belépni.

Ámde ha ki volna ez a kert világitva este: akkor az egész uriközönség ott időzne órákig a kellemes, hűvös, faszorok között, ki sétálna, ki zenét hallgatna — ki pedig a vendéglős, borát, söret inná. És ez esetben, hogy kétszer annyit érne a bérllet, azt nem tagadhatná senki, még tán a bérlők sem!

UJDONSÁGOK.

— **Eljegyzések.** Vannay Ferenc rajztanár a napokban jegyezte el Ruttkay Aranka kisasszony helybeli tanítónét. Zubek József áll. isk. tanító jegyet váltott Mernyó Franciska kisasszonnyal. Gratulálunk!

— **Közigazgatási bizottság.** Csongrád vármegye közigazgatási bizottsága ebben a hónapban nem — a rendes szokásnak megfelelően — a hónap második kedjén, tehát 11-én, hanem kivételesen 7-én, vagyis pénteken délelőt 10 órakor tartatta a havi rendes ülését, a vármegyeház kistermében.

— **Kérelem a Csongrádon lakó újságírókhoz.** Egy izben szóvá tették már a Csongrádon lakó újságírók a helybeli lapokban azt az üdvös eszmét, hogy hente-kente egyszer jöjjenek össze egy meghatározott helyen és közös érdeklődéssel folytassanak eszme cseréket oly kérdések felett, a melyek a közönség javára szolgálnának. Nem szükséges egymást folyton ütni vagy dicsérni. Csak a közügyet szolgáljuk. És aztán üthetjük egymást, — ha egyebet nem tudunk csinálni.

Részünkről azt véljük, hogy a népkert lenne a legjobb, legalkalmasabb találkozó hely. Az időpontot meghatározni sem lenne nehéz, ha egyszer összegyűlének vasárnap este 9 órakor a gesztenyefák alatt. Egyelőre mi ma este 9 órakor a népkertben leszünk egész 10 óráig.

— **Halálozás.** A következő gyászjelentést vettük: Bozó Mihály, a maga, mint neje született Baghy Rozália, valamint gyermekei Annuska férj. Lukonics Lajosné, Andor, Rozika, Lacika, Misike és Mariska valamint még számos rokon nevében is fájó szívvel tudatja szeretett édes anyja illetve rokon Bozó Mátyásné szül. Deák Rozáliának f. 4-én este 9 órakor, élete 73-ik évében, hosszas betegség s a haladók szentségeinek ajtatos felvétele után, — végelgyengülés következtében történt elhunytát. A megboldogult hült tetemei f. hó 6-án d. e. fél kilenc órakor fognak a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni s örök nyugalom helyére tetetni. Az engesztelő szent miseáldozat f. hó 8-án reggel fél 8 órakor fog főtemplomunkban a Mindenhatóknak bemutatni: Csongrád, 1905. évi július hó 5-én. Legyen csendes pihenése!

— **Színházépítés.** Csongrád község előjárósága a napokban terjesztette fel kérvényét Belügyminiszteriumhoz, hogy az építendő színház költségeire megfelelő anyagi segítyt adjon, úgy mint azt min-

Teljesen ártalmatlan arcszépítőszert, a „Kamilla erém.” Hatása bámulatos. Ára 1 kora. Kapható kizárólag a készítőnél: Balkányi Lajos a „Mégváltó”-hoz címzett gyógyszerkerületben Csongrádon. (Hasanent! de értéketlen készítményektől óvakodjunk.)

denütt megszokta tenni, ahol színház épül. Időszerűnek véljük tehát, ha a társadalom, a bérlő közönség is érdeklődni fog e dolog iránt és megalakítják a színházi bizottságot, hogy az örködjék a közönség érdekei fölött az építés kérdésével, a bérlet ügyével és az igazgatók eljárásával szemben. Az újságírók összejövetelének az is egyik érdekes feladata lenne, hogy ebben a dologban eljárjon. Talán fel lehetne ébreszteni halottaiból doboltatással az agyonütött műkedvelő és daloskört is. Annál inkább reméljük, hogy ezt most már nem fogják dobszóval guntárgyává tenni: mert ma már a csufolódás kezd kimenni jóízű emberek előtt a divatból.

— **Kereskedők, iparosok, gazdák!** Önök-höz fordulunk egy kéréssel. Azzal, hogy a 10-én tartandó közgyűlésen foglaljanak határozott állást az eperfák ültetésével szemben a szegény munkás nép érdekében. Az a rendelet, amelyet az előjáróság meg akar felelkezni, azt eredményezné — ha elfogadnák a városatyák, hogy Csongrádon 8—10 év múlva egy selyem fonó gyár épülhetne, amely állandóan 600—800 női munkást foglalkoztatna és nekik tisztességes keresetet juttatna. Bizony ezért érdemes lenne a giz-gaz akác-fákat és haszontalan juharfákat kiirtva, eperfa erdővel beültetni az összes közterek és utcák széleit, mint a Bácskában van minden községben.

— **Életveszélyes fürdő.** Ezen a néven kell megemlékeznünk a tiszparti uszodáról, amely nap-nap mellett olyan eseteknek színhelye, amelyek majdnem életveszélyessé válnak az ott időzőkre nézve. Ugyanis a kabinok előtti deszkapadlózat olyan sikos, hogy a kabinba siető közönség ki van téve az elbukás és láb ficamodás veszélyének. Mindennap 3—4 ilyen esetről van tudomásunk. Tegnap pedig B. S. egy kiálló szegbe bele botolva végig hasította lábát. Kérjük az előjáróságot, miután szubvenciót is ad a fürdő tulajdonos részvénytársaságnak, hogy kötelezze azt, miszerint haladéktalanul lássa el gyékény szőnyegekkel az öltöző kabinok előtti padlózatot.

— **Országos vásár Szentoson.** A szentesi nyári országos vásár ez évben f. hó 22—23 és 24-én lesz, még pedig az első napon a jószágvásár, melyre vérszentes helyekről mindenféle iabasjószág, tehát sertés is szabadon felhajtható; a többi napokon pedig az áruvásár, melyen a vásároló iparosoktól és kereskedőktől a rendőrhatalóság az iparigazolvány felmutatását fogja követelni és azokat, akik ilyen igazolványt felmutatni nem tudnak, az elárúsítástól eltiltja.

— **A gazdasági ismétlő iskola.** Arról van szó, hogy a község évente 20 hold föld használatért 1000 koronát a sárba dob azon címen, hogy itt gazdasági ismétlő iskolát tartson fenn az állam, ahol a szaktanulók, a kereskedelmi gyógynövények helyett búzát, zabot, kukoricát tanulnak termelni. Az eddigi balsikerek arról győzték meg az adófizető közönséget, hogy mint teljesen felesleges pénzpocsékolással hagyjon fel az állam is — a város is ez-

zel az intézménnyel, amelynél többet ér egy bolgár család szakismerete és jó példája. Ezt a jó példát ingyen kapja a lakosság és már van is üdvös eredménye. A 20 hold használatért évente elvesztegetett jövedelmét pedig fordítsa a város más üdvösebb célokra, mert mikor még közvilágítása sincs, akkor 90 százalékos pótdadó mellett ne dobálja ki az adófizetők fillereit közszéki tüzoltókra, meg gazdasági telepekre, amelyekre éppen semmi szüksége sincs a város közönségének. Hanem egy-egy lócsát, a mi 2 forintba kerülne nem csináltatnának a sétáló közönség kényelmére, sehol a fasorok alatt.

— **Vizbefult gyermek.** A f. hó 7-én Varga György 9 éves fiú a holt Tiszába fürdés közben belehalt. Mint halljuk Gyánti István rendőrbiztos indítványozni akarja, hogy jelöljön ki az előjáróság olyan helyet, ahol a fürdés nem jár életveszéllyel.

— **Végzetes sajtóhiba.** Lapunk m. vasárnap megjelent számának vezércikkében olyan végzetes sajtóhiba csuszott be, mely félremagyarázásra szolgáltat okot. U. i. a IV. bekezdés 16-ik sorában ahelyett, mint írva volt, hogy »véres száju demagógok« véres száju »demokraták«-at szedtek ki. Ne hogy ellenségeink ezt a tévedést felhasználják.

— **Udvarok vizsgálata.** Közegészségügyi szempontból Gyánti István a legközelebbi napokon vizsgálatot fog tartani, hogy az udvarok tisztán tartását célzó rendeletét pontosan betartják-e. Akik ezen

rendeletnek eleget nem tettek, azokat fel fogja jelenteni.

— **Gramophon beszélő gépek** különféle nagyságban kotta lapokkal Weisz Márk könyvkereskedésében olcsó árban, részletfizetésre is kaphatók.

— **Hölgyeket és férfiakat egyaránt érdekel.** Hogy a Balkányi-féle Kamilla oróme regyedüli biztos szer szeplő, másfolt, pattanások, bőrvörösség és egyáltalában mindennemű tisztátalanság ellen, azt mindennap érkező elismerő levelek bizonyítják.

Egy tégely Kamilla oróme 1 korona

Egy darab Kamilla szappan 50 fillér

Egy üveg Kamilla hajszesz 1 korona.

Egy doboz Kamilla hölgypor (3 színben 1 korona. leírás vagy használati utasítás mellékelve. — Kapható és postán megrendelhető: *Balkányi Lajos a „Megváltó“ hoz címzett gyógyszer-tárában Csongrádon) (Szívák-tér)*

Felelős szerkesztő: Éder János.

Társzerkesztő: Holló Adolf.

Kiadó- és laptulajdonos: Weisz Márk.

Ügyes fiatal FÜSZERES SEGÉDET azonnali belépésre alkalmazok.
TÓBIÁS HERMANN.

„MAYER“ gépgyár
vas- és fémöntő részvény-társaság **SZOMBATHELY.**
Raktár: Budapest, V., Lipót-körút 15.
Készít mindennemű
Gazdasági gépeket, ^{kitűnő} ^{szerkezetű} Benzin- és szívó-gőzmotorokat ²⁻⁵⁰ ^{lóerőig.}
Benzinmotoros cséplőkészletek
Legolcsóbb üzem! **Tűzveszély kizárva!**

Malomépítészet: Új hengerek, minden e szakmában vágó gép gyártása. Teljes műalmi berendezések.
Különlegességek: Legújabb szerkezetű csavaros és szabad. víznyomású borsajtók.
Osborne D. M.-féle világhírű amerikai arató és kaszáló gépek magyarországi kizárólagos képviselőisége.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Kiváratra minden szükségletre külön költségvetés

RADIUM AZ **Igmándi** keserűvizben.

Ártalmatlanná teszi, azonkívül gyorsan és alaposan eltávolítja a gyomorban és belekben fészkelő csiráját számtalan kezdődő komoly betegségnek, elejét veszi ezzel a kórokozó elhatalmasodásának a szervezetben. — Megrögzöttebb gyomor-, bél- s egyéb belső bajokban mint ivókúra rendkívüli gyógyhatású. — Csak a fele mennyiség veendő, mint a nem radioaktív hashajtó vizekből szokásos, vagyis fél ivópohárral, sok esetben elegendő már néhány evőkanállal is. — Kapható minden jobb gyógyszer-tár és fűszerüzletben. — Nagy üveg 50 f, kis üveg 30 f. —

Főszétküldés a forrástulajdonos: *Schmidhaur Lajos* gyógyszerésznél *Komáromban.*

Minden háztartásban áldásos, ha kéznél van.

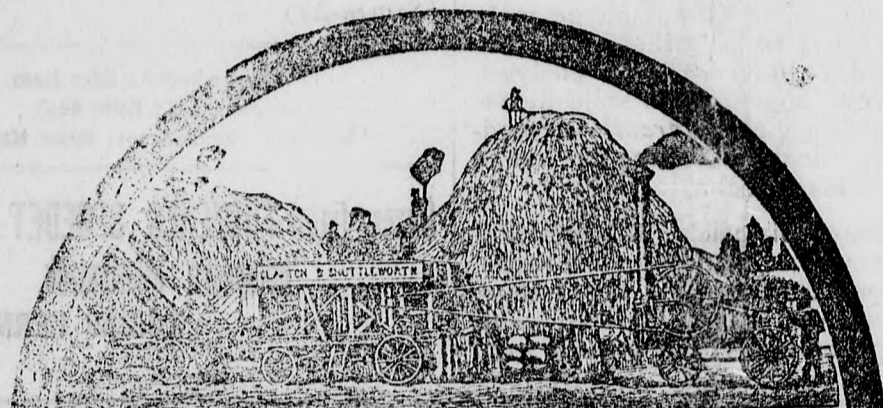
Csodás és biztos hatású arcisztító és szépítőszerek,
melyek nemcsak hazánkban, hanem az egész világon közkedveltségnek örvendenek a

KRIEGNER-FÉLE
Akácia- Crème 2 K
Poudre 1 K
Szappan 1 K

Pár nap eltávolít szeplőt, májfoltot, mitesszert, stb. Biztos, hogy nem ártalmas, hanem fiatalítja, szépíti az arcot. Kapható a

„KORONA. GYÓGYSZERTÁRBAN“ BUDAPEST,
VIII., KALVIN-TÉR. (BAROSS-UTCA SAROK.)

Postai szétküldés naponta.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63,

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők,
tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek,
szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet jr.
kapálók, szecskavágók, repavágók, kukorica-
morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes
acél-ékek, 2- és 3-vasú ékek és minden
egyéb gazdasági gépek.

HIRDETMÉNY.

Alulírott részvénytársaság ezennel a
a p. t. közönség tudomására juttatja, hogy
Szentesen, Kossuth Lajos utca 142. szám
üzletet nyitott. Köztudomásulag

EREDETI SINGER VARRÓGÉPEK
kizárólag a mi üzleteinkben kaphatók.

Szentesi üzletünket úgy a családi,
mint az ipari használatra szükséges gé-
pekkel felszerelve tartjuk, valamint rak-
tárt tartunk ott mindenféle géprészekben,
tükbek, himző selymekben és egyéb a
varrógépekhez szükséges lehetőkben
és tartozékokban.

Tévedések elkerülése végett figyel-
meztetjük a t. közönséget, hogy a külön-
féle: valódi Singer, javított Singer, vagy
csak Singer megjelölés alatt forgalomba
hozott gépek nem azonosak a mi »ERE-
DETI SINGER VARRÓGÉPEINKKEL.«

SINGER Co. varrógép rőszvénytársaság.
(üzletvezető RAZSOVITZ MANÓ.)

A REKLAM

Állandó, észszerű és ügyes reklámo-
zás minden gyári, kereskedelmi, ipari,
vállalatnak, üzletnek a lekle, rugója
az éltető eleme.

Hogyan, hól és mikor hirdethető a
egsikeresebben, legjobban és legol-
csóbban, megtudható az

Általános Tudósító

hirdetési osztályánál

tulajdonos **Leopold Gyula** szerkesztő
BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 54.

ahol kiyáló szakértelemmel, odaadó
lelkismeretességgel, pontossággal és
olcsón eszközölnék hirdetéseket és rek-
lamokat az összes budapesti, vidéki
és külföldi lapokban és naptárokbán.

Költségvetésesech
és tervezetek ingyen!

GŐZCÉPLŐ, KÉSZÍTÉSEK
MÉDVEŐ FELTÉTELEK MELLETT
ÜZLETEK IS KAPOTTAK

NICHOLSON GÉPGYÁR
RÉSZEJNYTÁRSASÁG
GAZDASÁGI GEPOZITÍVÁINK
VEZÉRGYŰKÖNSÉGE.

A STAB. OSZTR. MÁGYAR
ÁLLAMVÁSUT-TÁRSASÁG
RÉSZEJNY MEZGÁLDASÁGI GEPOZITÍVÁINK
VEZÉRGYŰKÖNSÉGE.

„AGRIARIA“
HÁZUNKBAN AZ ÉRŐVŐLLI IPARIÉRŐSITŐ VÁLLALAT,
MELY KIZÁRÓLAG MÁGYAR GYÁRTMÁNYOKAT HOZ
„FONTOS!“ FORGALOMBA.

„AGRIARIA“
BUDAPEST.

„FELVETETNEK“
lapunk kiadóhivatalában jutányos áron